Тарас ЛУЧУК, Феодосій СТЕБЛІЙ (Львів)

БОГДАН ЯКИМОВИЧ: БУТИ СОБОЮ, БУТИ ІСТОРИКОМ

Передмова до Festschrift-у – цікавий (квазі) науковий жанр. Зазвичай до такої передмови долучається ще й список друкованих праць, виголошених промов, доповідей тощо. Тоді на перший погляд видається, що перед нами тільки виклад біографічних даних, який перетворено на послідовний перелік основних дат життя і діяльності (або життєдіяльності), та опис друкованого й виголошеного доробку, який систематично перетворено на бібліографічні позиції. Але парадокс полягає в тому, що саме така хронологічна й тематична послідовність і систематизація дають можливість по-новому поглянути на здійснене в тій чи іншій галузі, побачити, що́ за людина перед нами, як вона розвивалася, причому без тенденційних ідеологічних прикрас, а так, як про це мовлять уперті факти життя та бібліографії. Отож, маємо перед собою збірник на пошану відомого українського історика та громадського діяча Богдана Якимовича, якому 29 січня 2012 р. виповнюється 60 років. Ювілеї тим і привабливі, що вони мимоволі змушують призадуматися над проминулим, – і не тільки самому Ювілярові, а й тим, хто йде в житті й науці поруч із ним.

Шлях Богдана Якимовича в науку дещо нетиповий. Про те, що це не випадкова примха долі, а свідомий вибір, право на здійснення якого довелося виборювати довго і за різних обставин, свідчить біографія Ювіляра: годі зрозуміти цей вибір поза традиціями родини, з якої він походить, поза тим драматичним часом, у якому йому, як і всім нам, доводиться жити.

Богдан Зіновійович Якимович народився в селі Серафинцях Городенківського району Івано-Франківської області, на мальовничому Покутті, в тій місцевості, де сходяться три сучасні області – Івано-Франківська, Тернопільська й Чернівецька. Власне, це межа Галичини: за Серафинцями починається Буковина, а Дністер, що нижче Галича ввійшов у знаменитий каньйон, є природною межею, що ділить Покуття і Поділля.

Батьки Ювіляра – Зіновій Васильович і Парасковія Степанівна – були сільськими вчителями. Вчителькою працювала також бабуня Анна Якимович з Онуцьких, яка закінчила учительську семінарію в Заліщиках, саме тоді, коли там директором був відомий письменник Осип Маковей. А оскільки вона опікувала усіх своїх молодших сестер і брата Йосипа (які осиротіли ще замолоду), то з її ініціативи повивчалися на народних учительок і молодші сестри – Юлія, Євгенія й Олена, й навчали українських діточок у міжвоєнний період (під час польської окупації Галичини), і під час Другої світової війни, і в тяжкі повоєнні роки.

Цікавою особистістю був також дід по матері – Степан Павчак, один з лідерів радикальної партії на Городенківщині, громадський діяч повіту, організатор читальні "Просвіти" тощо (про ці та інші речі, пам'ятаючи оповіді свого дідуня,

напишуть згодом статтю "Послідовники "Руської Трійці" на Городенківщині" його внуки – Богдан Якимович і Степан Павчак).

У 1959 р., коли батьки переїхали до сусідньої Городенки, нинішній Ювіляр розпочав свою науку в Городенківській середній школі № 1. Навчання давалося легко – подобалися і природничі, і гуманітарні дисципліни. А ще ходив до музичної школи, грав у шкільному духовому оркестрі, був серед організаторів шкільних вечорів, різноманітних конкурсів, спортивних змагань тощо.

У 1969 р., закінчивши школу на відмінно, вступив до Львівського політехнічного інституту на інженерно-будівельний факультет. Вирішив стати інженером, хоча відчував непоборний потяг до історії та літератури. Злам 1960–70-х років був початком перед довгою зимою брежнєвсько-сусловського застою. Але юнак тішився життям, знайомився зі Львовом, сподобавши це місто ще тоді, коли вперше його побачив – під час шкільної екскурсії, як навчався в 6-му чи 7-му класі. Любов до книжки кілька разів на тиждень приводила до букіністичної книгарні при вулиці Валовій (тепер тут кафе "Соната"). Там знайшов своїх друзів-"книжників" Степана Ковалишина і Володимира Писка, нині покійного, познайомився з вельми цікавою людиною, українським філологом, великим книголюбом Василем Стасиною, котрий, за свідченням самого ювіляра, справив на нього виняткове враження, зміцнивши патріотичні (в національному сенсі) почування молодого студента. Василь Михайлович Стасина став для юнака дуже близькою особою: запрошуючи до себе додому, знайомив зі скарбами своєї унікальної бібліотеки, яку поповнював чи не щодня. Від нього віяло батьківською добротою, він був справжнім опікуном тих молодих людей, яких навчав, довірливо давав їм читати книжки, які закривали за сімома замками у спецфондах. Очевидно, що не в гуртожитку студенти читали цю літературу, це можна було робити лише в Стасини вдома, на вулиці Севастопольській. Власне там нинішній Ювіляр проходив, можна сказати, свої гуманітарні університети. Правда, добрий багаж мав іще з батьківського дому, де ані Михайла Грушевського, ані Володимира Винниченка, ані інших табуйованих радянською владою осіб не мали за "ворогів народу", а вважали їх видатними державними мужами і культурними діячами.

Після закінчення третього курсу влітку 1972 року Богдана Якимовича скерували майстром у студентський будівельний загін "Університетський", сформований з істориків і філологів Франкового університету. В Сургуті й Тобольську він тісно зійшовся з колегами-гуманітаріями. Почав серйозно думати про перехід з політехніки до університету, щоб навчатися на історичному факультеті. Але ще в січні 1972 р. розпочалися арешти української інтелігенції, а невдовзі дійшло й до погромів на філологічному та історичному факультетах Львівського університету. Про будь-які переходи не було й мови: слава Богу, що ніхто з репресованих студентів на вказав на Якимовича, бо йому дуже просто й легко можна було тоді "пришити" буржуазний націоналізм. Може, тому що був далі від інших, то якось репресії й не зачепили його. У таких випадках завжди йшов на пораду до рідного дідового брата – підпільного греко-католицького священика о. Миколи Якимовича, який не підписав вимог сумнозвісного Львівського собору 1946 р., відсидів своє, повернувся до Львова і працював вахтером у Львівському торгово-економічному інституті. "Закінчуй навчання в політехніці, а там видно буде", – порадив о. Микола, і молодий братанчик послухався його.

У 1973 році Богдан Якимович одружився з Оксаною Борис. Вони обоє виховали двох доньок – Дарію і Мирославу, а тепер уже дочекалися й п'яти онуків – Богдана-Ореста, Всеволода-Василя, Марію-Зореславу, Степана-Любомира та Ярослава-Івана. Можливо, саме цей родинний захисток і надає сили йому так інтенсивно працювати в науці і на громадській ниві.

Закінчивши з відзнакою Львівську політехніку, нинішній Ювіляр певний час працював інженером (за набутою спеціальністю) на Львівському автобусному заводі, а згодом перейшов на комсомольську роботу, обіймаючи наприкінці 1970-х – на початку 1980-х посаду навіть першого секретаря одного з львівських райкомів комсомолу. Разом з ним там працювали такі відомі нині люди, як Ігор Луцишин, Петро Писарчук, Тамара Смовженко, Ігор Бочан, Степан Курпіль. Унікальність ситуації щодо Якимовича в цьому випадку можна пояснити не стільки українським, скільки литовським суспільно-політичним контекстом: адже лише в Литві литовці, справжні патріоти своєї Батьківщини (яку люблять не за те, що вона велика, а за те, що своя), після прилучення Литви до СРСР свідомо йшли на партійну роботу на всіх рівнях, щоб таким робом не давати можливість різнорідним забродам панувати у себе. Литва тому-то й найперша вийшла зі складу СРСР, що в ній сформований був національно свідомий апарат місцевого управління, а ім'я Альгірдаса Бразаускаса, першого секретаря ЦК КП Литви, згодом Президента незалежної Литви, стало синонімом, якщо так можна сказати, комуніста-націоналіста. Проте в Україні, зважаючи на засилля антиукраїнського елементу в партійних структурах, литовський варіант не міг бути ефективним. Як тільки для самого Якимовича це стало очевидним та невідворотним, він відмовився робити партійну кар'єру, перейшов на господарську роботу за спеціальністю і очолив півторатисячний колектив Житлово-експлуатаційного об'єднання Ленінського (тепер Галицького) району міста Львова, працюючи упродовж чотирьох років під безпосереднім керівництвом тодішнього голови райвиконкому, доброго господарника Володимира Літюги. Коли в середині 1980-х років почала відчуватися зміна внутрішнього клімату в ідеологічній сфері, коли чи не вперше після довгих десятиліть з'явилася можливість більш-менш вільно висловлювати свої думки в наукових дослідженнях, Богдан Якимович, не без сприяння того ж В. Літюги – без відома всесильного тодішнього першого секретаря райкому компартії Юрія Курапова підписав так необхідну для прийому характеристику – став спочатку здобувачем, а через рік повністю перейшов працювати до Інституту суспільних наук АН УРСР. Його науковим керівником став доктор історичних наук Ярослав Ісаєвич.

Отож, працю безпосередньо в науковій сфері Богдан Якимович розпочав щойно у 33-літньому віці. Проте набутий досвід організаційної роботи допоміг молодому науковцеві без проблем увійти в новий колектив і відігравати в ньому не останню роль. Це змогли відчути всі, хто був причетний до організації Міжнародного симпозіуму "Іван Франко і світова культура", який проводився на базі Інституту суспільних наук у вересні 1986 року. Якимович був одним з найдіяльніших членів організаційного комітету – заступником вченого секретаря форуму доктора історії Я. Ісаєвича, зрештою, саме він став упорядником тритомового видання матеріалів цього унікального симпозіуму, який за масштабами можна прирівняти

до міжнародних конгресів славістів та україністів і який побачив світ 9 мовами – власне тими мовами, які надіслали його учасники.

За чверть століття у науці Богдан Якимович здійснив чимало, причому діапазон його наукових інтересів надзвичайно широкий, адже охоплює різні галузі гуманітарних наук. Деталі його наукового зростання відображено в біобібліографічному покажчику, який було видано до 50-ліття науковця (Львів, 2002) і який зараз реєструє довідник "Науковці України XX–XXI ст.: метабібліографія", що побачив світло денне в Інституті енциклопедичних досліджень НАН України (Київ, 2010) , а також у списку друкованих та інших праць, який опубліковано в цьому збірнику. Тут же варто звернути увагу на основні проблеми, які опрацьовує нинішній Ювіляр.

Найперше – це франкознавство, адже першою науковою публікацією Богдана Якимовича була стаття (властиво, тези доповіді) про книговидавничу діяльність Івана Франка та її роль у революційно-демократичній пропаганді в Україні й Польщі наприкінці XIX ст. (1985). Тема дебютної наукової статті знайшла своє концепційне втілення у двох дисертаційних працях: спершу в дисертації, яка була подана на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук, "Видавнича діяльність Івана Франка (друга половина 70-х – 80-ті роки XIX ст.)" (захищена в Інституті українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України у 1994 р.; згодом була оформлена також як монографія "Книга, просвіта, нація: Видавнича діяльність Івана Франка у 70–80-х роках XIX ст.", Львів, 1996), опісля в дисертації, яка була подана на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук, "Іван Франко як книгознавець і видавець (1890-ті – 1916 р.)" (захищена у Національній бібліотеці України імені Володимира Вернадського у 2008 р.; перед тим опублікована як монографічне дослідження "Іван Франко – видавець: книгознавчі та джерелознавчі аспекти", Львів, 2006), хоча тест рукопису дисертації і монографії є дещо різним. Таким чином, дисертаційна дилогія Богдана Якимовича цілісно охоплює видавничу діяльність Івана Франка, що тривала упродовж усього свідомого життя нашого велетня думки і праці – майже півстоліття. Зважаючи на франкознавчі зацікавлення Ювіляра, не дивно, що він, разом зі своїми друзями-франкознавцями Михайлом Гнатюком, Валерієм Корнійчуком та Богданом Тихолозом, став одним із ініціаторів створення Міжнародної асоціації франкознавців у 2007 р. й заступає у цій асоціації посаду віце-президента. З нагоди відзначення 150-річчя від дня народження Івана Франка, за особисті високі наукові досягнення в галузі франкознавства Богданові Якимовичу було присвоєно звання заслуженого працівника культури України, а наказом ректора Львівського національного університету імені Івана Франка нагороджено пам'ятною медаллю до 150-річчя від дня народження письменника.

Винятковим є внесок Богдана Якимовича також у відродження української національної символіки. У вересні 1988 р. він підготував наукову довідку на цю тему за дорученням тодішнього директора Інституту суспільних наук Михайла Брика. Дослідження призначалося для партійно-державних органів – саме в той час активно відроджувалися національні символи у республіках Балтії. І хоч документ був таємний, на пропозицію друзів – Василя Стасини і Степана Давимуки – довідку підпільно розмножили під прізвищем автора і вона "пішла в люди". Як висловився через деякий час один з провідних лідерів опозиційного руху Михайло Горинь,

жодна з праць Якимовича не мала такого накладу, як цей підпільно поширюваний документ. Весною 1989 р. довідку читали на хвилях радіо "Свобода". А восени того ж року розширений варіант дослідження (під назвою "До питання про українську національну символіку") опублікував часопис "Пам'ятки України". Тільки згодом автор дізнався, що рецензентом статті, який дав їй дорогу в офіційне видання, був теперішній директор Інституту історії України НАН України академік Валерій Смолій. Пізніше цю статтю передруковано в багатьох періодичних виданнях України, а її автор разом з львівськими істориками Ярославом Дашкевичем та Андрієм Ґречилом розпочали важку працю, щоб національна символіка стала державною. Богдан Якимович – учасник чи не всіх наукових конференцій з цього питання. Він – автор проєктів заключного документа й ухвали Всеукраїнської конференції "Історичні традиції української національної символіки" (Київ, червень 1991). Власне на підставі цих документів Верховна Рада незалежної України взимку 1992 р. затвердила українські національні символи як державні.

Однією з центральних проблем, якими займається Богдан Якимович як науковець, є військова історія України, яку вчений осмислює в широкому європейському контексті. На цю тему він написав понад 40 наукових праць, серед яких, зокрема, монографія "Збройні сили України: Нарис історії" (Львів, 1996). Він є упорядником або співавтором цінних видань "Історія українського війська" (Львів, 1992; друга частина: 1996), збірки військово-історичних праць Івана Карпинця "Галичина: військова історія. 1914–1921 рр." (Львів, 2005) тощо. Як провідний науковий співробітник Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного доктор історичних наук Богдан Якимович – заступник головного редактора "Військово-наукового вісника", наукового періодичного видання, заснованого 2000 р., проблематика якого охоплює військову історію (від античного часу до сьогодення), історію військових формувань, історію визвольних змагань українського народу, будівництво національних збройних сил, світову історію та проблеми історії України; філософські дослідження проблем війни, філософське осмислення діяльності Збройних Сил України та національної ідеї в контексті міжнаціональних стосунків сучасної України, філософські проблеми національної самосвідомості, особистості та її моральних якостей, проблеми національної безпеки. Проте, картина буде неповною, якщо саме в цьому контексті не згадати про термінологічну працю Богдана Якимовича, що підтверджує його реноме як гуманітарія широкого профілю. Адже він – керівник авторських колективів, які створили "Російсько-український словник для військовиків" (Київ, 1995), українську редакцію загальновійськових статутів Збройних Сил України. До речі, саме за цю працю Богдан Якимович має навіть військові нагороди.

Треба відзначити, що саме українські вояки – колишні і теперішні, вже незалежної України, справді щиро і належно оцінили працю нашого Ювіляра. Власне, майже всі його нагороди – від громадських комбатантських організацій та від командувачів українських збройних формувань різного рівня, командувача Військово-Морських Сил України. Ми ніколи не бачили Ювіляра з медалями і відзнаками, не знаємо, чи він колись їх всіх одягне, проте найдорожчою для нього є настільна медаль першого Міністра оборони України, унікальної людини, великого і непошанованого належно сьогодні генерал-полковника Костянтина Морозова.

До речі, Якимович сам, а потім разом з професором Мар'яном Демським на загал проговорили з міністром не менше як 12 годин поспіль. А ще міністр написав на одному зі ста примірників проєктів загальновійськових Статутів Збройних Сил України (редакція М. Демського та Б. Якимовича), які опублікувала Українська Правнича Фундація (президент Сергій Головатий) вже в далекому сьогодні 1994 р., власноручну дедикацію нашому Ювілярові. Статути в цій редакції, на превеликий жаль, так і не затвердив тодішній Верховний головнокомандувач Збройних Сил України, Президент України Леонід Кравчук – українські військовики і сьогодні користуються совково-суржиковими статутами, які від справжньої історичної українською військової мови мають небагато. Спроба Президента В. Ющенка, як і багато його інших починань, створити та затвердити кращий варіант статутів, залишилася на рівні благих намірів. Мало того, Президент Л. Кравчук допустився жахливої помилки, знявши з посади міністра високоінтелігентного і висококвафікованого генерала К. Морозова та замінивши його малокультурним наступником. На одній з останніх зустрічей на безцінному сьогодні примірникові проєктів статутів Демського і Якимовича К. Морозов залишив такий автограф: "Ініціатору і авторові цієї надзвичайно важливої роботи Богданові Якимовичу – Все, чим можу віддячити. Генерал-полковник Костянтин Морозов. 6 вересня 1995 р.". Мабуть, цей автограф генерала разом з автографом Івана Франка на його книжці "Перехресні стежки" (Львів, 1899) є чи не найціннішими раритетами назагал великої та цінної бібліотеки Ювіляра, де зберігаються книжки ще його прадіда по батьковій лініі Івана Онуцького, бабусі Анни Онуцької-Якимович, батьків Параскевії та Зіновія Якимовичів, книжки з автографами авторів, якими гордилася б будь-яка солідна бібліотека України.

Але оскільки ми зачепили вже нагороди Б. Якимовича, то про них таки варто згадати. Наш ювіляр нагороджений Хрестом Орггрупи створення Військово-Морських Сил України (1992); за досягнення у воєнній та військовій історії ухвалою Президії Головної управи Об'єднання бувших вояків українців у Великій Британії – пам'ятним Хрестом 50-річчя ОБВУ (2001) та "Срібним Хрестом Заслуги другої кляси" (2002); за опрацювання нормативної термінології для українських прикордонників наказом Голови державного комітету у справах охорони державного кордону України – медаллю "Прикордонні війська України. За сумлінну службу в ПВУ" (2001); за сприяння Військово-Морським Силам України, пропаганду історії національного флоту – пам'ятною відзнакою "5 років ВМСУ України" (1997) та пам'ятним знаком Командувача ВМСУ (2010), який йому особисто вручив адмірал Ігор Тенюх. У березні 2010 р. Громадський військово-історичний клуб ВМС України, який очолює капітан першої ранги Мирослав Мамчак, удостоїв нашого ювіляра званням лауреата літературно-мистецької премії імені адмірала Ярослава Окуневського. Лауреатом цієї престижної громадської нагороди стала й учениця Б. Якимовича Наталя Кобрин – за активну участь у підготові спільно з Ювіляром до друку книжки "Визначні постаті України. Андрій Чайковський та Теофіл Окуневський" (Львів, 2010), де вперше опубліковано багато нового матеріалу про адмірала та письменника Ярослава Окуневського, рідного брата відомого галицького політика і правника Теофіла Окуневського, сподвижника Івана Франка. А у травні 2011 р. виконавчий комітет Спілки офіцерів України нагородив Б. Якимовича, одного

з організаторів на регіональному та загальноукраїнському рівнях цієї громадської організації, медаллю "20 років Спілці офіцерів України".

Ще одна сторінка творчих зацікавлень ювіляра – біографістика. Йому належать цінні біографічні нариси про історика Миколу Андрусяка, генерала Мирона Тарнавського, видавця Івана Тиктора, художника Івана Марчука та ін. Також Богдан Якимович – співорганізатор видання біобібліографій відомих діячів культури та науки (Григорія Кочура, Олексія Чичеріна, Степана Злупка, Івана Вакарчука, Миколи Лукаша, Наталени Королевої, Роксолани Зорівчак, Михайла Гнатюка та ін.). Окремо варто згадати про його діяльність як видавця. Попри упорядкування багатьох наукових збірників, це – праця над поверненням у сучасний суспільно-культурний процес історичних нарисів Антона Лотоцького (зокрема, його оповідань для дітей середнього шкільного віку, зібраних у книжку під назвою "Княжа слава", Львів, 1991), широковідомої на Заході, але недоступної для читача на рідних українських теренах "Історії України" (видання в серії "Пам'ятки історичної думки України", Львів, 1990; друге, перероблене й доповнене видання, Львів, 1992) й інших праць Івана Крип'якевича (зокрема, видання "Історичних проходів по Львову", Львів, 1991, 2009 та його художніх оповідань для юнацтва), наукової, публіцистичної та мемуарної спадщини Андрія Чайковського (у чотирьох томах, Львів, 2002, 2007), резонансної науково-публіцистичної праці шведського історика Альфреда Єнсена про українського гетьмана Івана Мазепу (Київ, 1992) та ін. Вагомий його внесок в організацію видання літературно-краєзнавчого альманаху "Ямгорів" (1991–1995, вип. 1–8).

Хоч наш Ювіляр прийшов в науку більше ніж через 10 років після закінчення вишу, його науковий доробок таки солідний. На сьогодні Б. Якимович – автор трьох монографій, понад 15-ти брошур, з-під його пера вийшло понад 350 наукових та науково-популярних статей, есеїв, рецензій, він упорядкував і видав понад 50 книжок, був керівником успішно захищених кандидатських дисертацій Оксани Каліщук, Олександра Седляра, Наталії Кобрин, не за горами захист дисертацій Віри Мельник та Любові Шиян. Виступав як офіційний опонент на захисті дисертацій Леоніда Кривизюка, Павла Ткачука, Мар'яна Лозинського, Івана Буковського та ін. Хотілося б, щоб Ювіляр знайшов час і кошти та зібрав свій доробок в одній книжці, на кшталт "Постатей" свого старшого колеги та вчителя проф. Ярослава Дашкевича і видав книжкою в своєму ювілейному 2012 р.

Також важлива сторінка життєпису Богдана Якимовича – його громадська діяльність. Відзначимо лише, що на зламі 1980–90-х років він брав активну участь у створенні Товариства української мови імені Тараса Шевченка, був одним з організаторів Народного Руху і головою мандатної комісії установчої конференції Львівської регіональної організації Руху в травні 1989 р. В часи революційних змін двічі обирався головою профкому Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. Він – делегат установчих з'їздів низки опозиційних громадських організацій, член-засновник Демократичної партії України. У 1990 р. за особистою рекомендацією В'ячеслава Чорновола очолив Львівське обласне відділення Товариства зв'язків з українцями за межами України (Товариство "Україна–Світ"), у збереження і розвиток якого вклав і владає багато зусиль, за що у 2002 р. відзначений найвищою нагородою – "Почесною відзнакою".

Як громадський діяч Б. Якимович безпосередньо причетний до важливої події, пов'язаної зі вшануванням пам'яті Івана Франка. На прохання почесного громадянина села Пустовійти Миронівського району Київської області, тодішнього генерального директора Національного музею Т. Г. Шевченка у Києві, а тепер заступника директора Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України Сергія Гальченка Львівське обласне відділення Товариства "Україна-Світ" взялося за виготовлення у Львові скульптури пам'ятника, який планувалося встановити на центральному майдані цього населеного пункту. З ініціативи Б. Якимовича у Львівському національному університеті було створено організаційний комітет, організовано добровільний збір коштів на факультетах та в наукових підрозділах. Саму скульптуру Івана Франка на громадських засадах виконав член Президії товариства, народний художник України професор Іван Самотос, архітектурну частину – заслужений архітектор України Василь Каменщик, керівництво університету частково вишукало кошти на матеріали для пам'ятника. У жовтні 2006 р. цей перший поза Києвом на Наддніпрянській Україні пам'ятник Іванові Франкові було відкрито, а наш Ювіляр серед його організаторів і творців був нагороджений орденом Кирила і Мефодія Української Православної Церкви Київського Патріархату та отримав подяку від голови Київської обласної державної адміністрації.

Від 1990 р. Б. Якимович – заступник голови експертної комісії Львівської міської ради з упорядкування назв вулиць і площ м. Львова, до складу якої входили також Орест Мацюк (голова), Роман Крип'якевич, Володимир Вуйцик, Іван Сварник, Андрій Дорош. Можна з упевненістю констатувати: у топоніміці сучасного Львова – частка його душі та інтелекту. У 1990–1994 рр. працював також референтом-консультантом народного депутата України, першого голови Руху Івана Драча.

Богдан Якимович – активіст "Просвіти" (впродовж 2000–2006 рр. був заступником голови Львівського обласного об'єднання), член Національної Ради Конґресу української інтелігенції, до міркувань якого дослуховуються в громадсько-політичних колах Львівщини. За заслуги в утвердженні та розбудові Української держави та з нагоди 100-річчя від дня народження Головного провідника ОУН Степана Бандери нагороджений почесною відзнакою Львівської обласної державної адміністрації та Львівської обласної Ради, а з нагоди 20-річчя утворення Народного Руху України отримав подяку Президента України В. Ющенка та ювілейну медаль.

Від листопада 1998 р. до вересня 2007 р. Богдан Якимович очолював Наукову бібліотеку Львівського національного університету імені Івана Франка. Саме з його приходом Наукова бібліотека почала ставати справді науковою. Передовсім це пов'язувалося з активізацією науково-бібліографічної діяльності, яка своєю чергою органічно вписувалася (і була чи не найважливішою ланкою) в реалізації видавничої концепції бібліотеки. Концепція полягала в систематичному випуску серійних видань науково-довідкової літератури. З ініціативи Богдана Якимовича було започатковано нові серії – "Українська біобібліографія", "Каталоги книгозбірні", "Мемуари і документи", "Дрібненька бібліотека"; він був ініціатором заснування нової серії "Вісника Львівського університету" – "Книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології", започаткував факсимільне перевидання низки визначних раритетів українського друку, зокрема знаменитої Франкової поетичної збірки

“З вершин і низин” (Львів, 1893; перевидання 2004). Багато з видань, опублікованих у серії “Українська біобібліографія”, були спільними проєктами різних наукових інституцій. Художнє оформлення більшості серій створив заслужений художник України Іван Крислач. Наприклад, бібліографічний покажчик “Чужомовне письменство на сторінках західноукраїнської періодики, 1914–1939” було видано спільно з Науковим товариством імені Шевченка, біобібліографічний покажчик “Наталена Королева” – спільно з Інститутом літератури імені Тараса Шевченка НАН України, довідник “Українські діаспорні письменники” – спільно з Парламентською бібліотекою України тощо. Серію “Каталоги книгозбірні” було започатковано каталогом книжкових видань Йоганна Вольфґанґа фон Ґете, які зберігаються у фондах НБ ЛНУ імені Івана Франка; як додаток до цього каталогу опубліковано антологію українських перекладів балади Ґете “Вільшаний король”, яку наприкінці 1980-х років упорядкував Володимир Лучук. Спільно з Львівським обласним об’єднанням Всеукраїнського товариства “Просвіта” імені Тараса Шевченка Наукова бібліотека ЛНУ імені Івана Франка, знову-таки з ініціативи Богдана Якимовича разом з Львівським обласним відділенням Товариства “Україна–Світ” та Львівською обласною організацією Всеукраїнського Товариства “Просвіта” ім. Т. Шевченка, видавали серію “Дрібненька бібліотека”, де (всупереч “оманливій” назві) вийшли друком такі поважні публікації, як “Ідея українського месіянізму” Надії Пікулик, “Українська поезія у вірменських перекладах: Міні-антологія” Анушавана Месропяна (до речі, поки що єдине двомовне українсько-вірменське видання), зрештою, розвідки самого Якимовича про Лева Жемчужникова, Дмитра Яворницького та Головного командира УПА генерала Тараса Чупринку (Романа Шухевича) – усього 18 випусків. Серія “Мемуари і документи” виходила під егідою двох структурних підрозділів ЛНУ імені Івана Франка – Наукової бібліотеки та Інституту літературознавчих студій.

А ще, розшукавши меценатів, набув для бібліотеки низку безцінних книжкових та мистецьких раритетів, приміром чи не найбільший на сьогодні український раритет університетської книгозбірні – рукописне Євангеліє-тетра кінця XVI ст. з автографом одного з провідних діячів Львівського Успенського Ставропігійського братства Івана Білдаги (меценат Ярослав Шпак), на якому складали присягу ректори львівських вишів Іван Вакарчук та Іван Копич, міський голова міста Львова Любомир Буняк. Бібліотека поповнилася портретом Василя Щурата пензля Петра Обаля (меценат Ярослав Лемик), а унікальну раму для картини спрезентувала Львівська галерея мистецтв (Герой України Борис Возницький, який, до речі, силами своєї установи відреставрував унікальний диптих XVIII ст. віденської портретної школи – портрет меценатів батька і сина Ґареллі, подарований австрійським цісарем у зв’язку зі створенням у 1784 р. у Львові державного університету) – на загал бібліотека поповнилася понад сімома сотнями різних подарунків. Сам Б. Якимович подарував низку стародруків зі своєї книгозбірні, картин і естампів, запровадив “Золоту Книгу”, до якої записують імена тих, хто робить для університетської бібліотеки цінні пожертви, створив меморіальний читальний зал Івана Франка з унікальним вітражем до його поеми “Мойсей”.

Праця в бібліотеці не була перешкодою для Богдана Якимовича в його науковій діяльності, зокрема в його участі у наукових проєктах Інституту українознавства імені Івана Крип’якевича НАН України. Як старший науковий співробітник відділу нової історії України (за сумісництвом), він активно працював над виконанням наукової

тематики з історії українського національного руху та модернізаційних процесів у громадсько-політичному й культурному житті на західних землях України у XIX – на початку XX ст., успішно розробляючи тему формування військово-патріотичного потенціалу Визвольних змагань. За наукову працю в 2001 р. отримав Почесну грамоту Президії НАН України і ЦК профспілки НАН України.

Окрема сторінка науково-організаційної, творчої та видавничої діяльності Богдана Якимовича – праця у складі Шашкевичівської комісії у ролі її співзасновника і співголови. Упродовж двадцяти років функціонування цієї комісії він – постійний учасник і співорганізатор її заходів, зокрема, понад двадцяти Шашкевичівських читань, проведених у містах і селах переважно західних областей України. Загальне визнання здобула низка його досліджень з проблем шашкевичезнавства, серед них розвідки про послідовників "Руської Трійці" на Городенківщині, про Шашкевичів край як терен діяльності УПА, про шашкевичіану в творчій спадщині Андрія Чайковського тощо. Богдан Якимович – співорганізатор першого львівського перевидання альманаху "Руської Трійці" – "Русалки Дністрової" (Львів, 2007), ініціатор і співорганізатор перевидання фольклористичної збірки сподвижника "Руської Трійці" Григорія Ількевича "Галицькі приповідки і загадки" (Львів, 2002) .

У жовтні 2011 р. провідним діячам Шашкевичівської комісії у Львові Михайлові Шалаті, Феодосієві Стеблію, Василеві Гориню, Петрові Шкраб'юку та Богданові Якимовичу у славному місті Бережани на урочистій академії з нагоди 200-ліття від дня народження галицького Будителя було вручено Подяку голови Тернопільської обласної державної адміністрації. А ще, великою мірою з ініціативи нашого Ювіляра Шашкевичівська комісія у 2011 р. "перейшла" Збруч та доповнена позагалицькими членами – проведено вшанування М. Шашкевича в Острозі (травень, 2011, організатор проректор Національного університету "Острозька академія" проф. Петро Кралюк), у Хмельницькому (листопад 2011, організатори завідувач кафедри української філології проф. Михайло Торчинський та доцент цієї кафедри Інна Приймак), у Богуславі Київської області (організатор – член комісії, науковий співробітник Краєзнавчого музею Богуславщини Оксана Абрамова). Є надія, що керівництво Української Греко-Католицької Церкви виконає свої обіцянки і випустять у світ кілька нових видань альманаху "Русалка Дністрова" – у Львові, Жовкві та Коломиї.

Далеко не останню, а тепер чи не найважливішу роль відіграє в житті Богдана Якимовича його педагогічна праця. У 1996–2001 рр. він працював (за сумісництвом) доцентом кафедри українознавства Львівського державного інституту фізичної культури, згодом – доцентом кафедри новітньої історії України ЛНУ імені Івана Франка (за сумісництвом), викладав студентам-історикам героїчні сторінки української воєнної історії. Від 2007 року й дотепер Богдан Якимович працює на кафедрі історичного краєзнавства Львівського національного університету імені Івана Франка, спершу доцентом, а після успішного захисту (2008) докторської дисертації, від 2010 р. – професором. Як викладач, він вимогливий, часом навіть жорсткий, але поза тим користується пошаною у студентів, прагне не лише дати студентам глибокі знання, а й виховати в них почуття патріотизму, любові до Батьківщини, спонукати на майбутню щиру працю на розбудову рідної держави.

Сьогодні в нашій гуманітаристиці є вчені, які глибоко вникають у предмет свого дослідження. До таких належить наш Ювіляр. Є також вчені-популяризатори, до них

теж можна сміливо зарахувати й Богдана Якимовича. Врешті – він один з небагатьох, хто уміє поєднати ці риси вченого-публіциста-пропагатора історичної науки.

А при тому він розуміє потребу щоденної рутинної праці, праці свідомого громадянина своєї держави, який розуміє свій обов'язок "пекаря, що пече хліб для щоденного вжитку". Нині, коли Львівське обласне товариство "Україна–Світ" демонструє невичерпну як для громадської організації у наш час активність, то найбільша заслуга в тому саме Богдана Якимовича.

Доктор історичних наук, професор Богдан Якимович не спочиває на лаврах, а щоразу прагне досягати нових і нових наукових вершин. Дай Боже, щоб ці прагнення нашого Ювіляра втілювалися в життя, яке, сподіваємося, буде й надалі довгим і плідним!